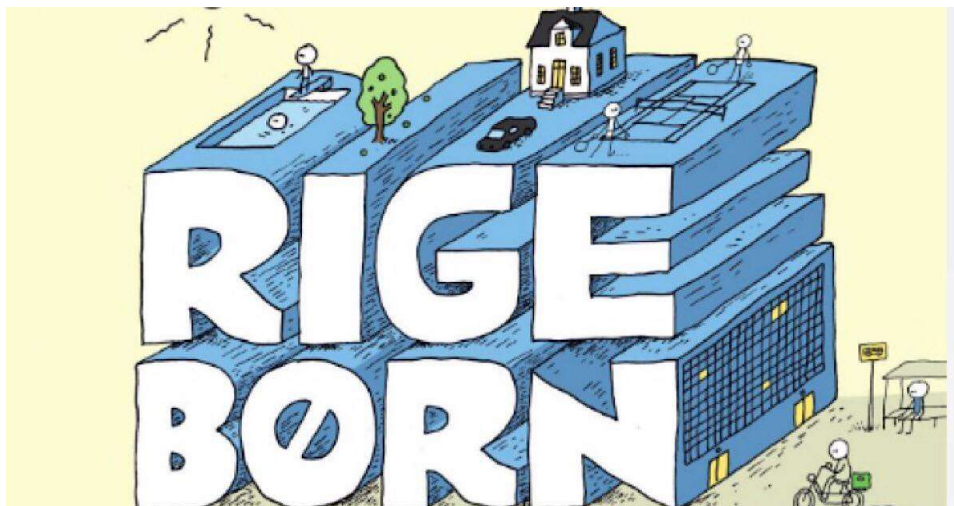

Skarp debatbog genopliver klassekampen

Publiceret 23/04/2021 i Bøger/Politik & Samfund af **Bjarke Larsen**

Print

ANMELDELSE // BØGER – *Rige børn leger bedst* dokumenterer overbevisende, at skellene i Danmark ikke er blevet mindre de seneste år. Tværtimod. Bogen er i den grad vand på regeringens mølle og rejser indirekte spørgsmålet om, hvorvidt der igen kan bygges bro mellem arbejderklassen og middelklassen, som lever mere og mere adskilt.

”Klassekampen er for længst begravet i Danmark”, fastslog den socialdemokratiske(!) statsminister Helle Thorning-Schmidt i 2012. Da Anders Fogh Rasmussen i 2001 havde vundet valget og var blevet Venstre-statsminister, mente han tilsvarende, at valget var ”et opgør med klassekampen”.

Det passer bare ikke. Skellene mellem de sociale klasser i form af uddannelse, indtægter, sundhed, forventet levetid og i det hele taget tryghed i hverdagen lever ikke bare i bedste velgående. De er på en række områder ”vokset markant”, og de forskellige klasser lever i dag mere adskilte end for 30-40 år siden.

Det er hovedpointerne i bogen *Rige børn leger bedst. Et portræt af det danske klassesamfund*, som netop er udkommet. Bogen er skrevet af journalist og forfatter Lars

Olsen sammen med de fire samfundsforskere Sune Caspersen, Jørgen Goul Andersen, Niels Ploug og Lars Andersen.

Bogen bør være pligtlæsning for alle politisk interesserede

Bogen bør være pligtlæsning for alle politisk interesserede. Ikke kun fordi den på overbevisende måde dokumenterer sine påstande, men også fordi den med garanti vil blive bogEN, som socialdemokratiske ministre og politikere gang på gang vil henvise til, når de skal begrunde regeringens store, overordnede projekt:

At flytte de seneste 20 års politiske fokus fra middelklassen og den øvre middelklasse til arbejderklassen. Fra hovedstad, kreativ klasse, *wokeness* og selvrealisering til provins, arbejderklasse, tryghed i hverdagen og fællesskab.

Den højere middelklasse er vokset eksplosivt

Forfatterne inddeler danskere i alderen 18-59 i fem sociale klasser, baseret på uddannelse, job og indtægt.

Den højere middelklasse er således selvstændige, topledere og folk med en videregående uddannelse, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst samt alle, der har en lang videregående uddannelse (fem år og længere).

I de to nederste klasser oplever man en høj grad af utryghed i forhold til jobsikkerhed, sundhed og pension. Det er en usikkerhed, som forfatterne kritiserer politikere på tværs af partier for ikke at have taget alvorligt med Dansk Folkeparti som en delvis undtagelse

Især denne klasse er vokset eksplosivt og er mere end tredoblet de seneste 30 år. Til gengæld er den traditionelle arbejderklasse faldet fra tre ud af fem til to ud af fem, men er stadig med afstand den største klasse.

Værd at bemærke er også, at antallet i gruppen af mennesker på kanten af arbejdsmarkedet er steget en smule i de seneste 30 år og nu udgør hver femte. Det er ret tankevækkende i betragtning af, hvor stort fokus der har været på arbejdsmarkedsreformer, beskæring af sociale ydelser for at "motivere" de ledige til at finde et job, etc.

De fem sociale klasser			
	1987	2000	2019

Overklasse	0,7	1,2	1,7
Højere middelklasse	4,1	6,3	13,9
Middelklasse	19,3	20,9	25,0
Arbejderklasse	59,0	53,6	39,5
Langvarigt uden for arbejdsmarkedet	16,8	18,1	19,9
<i>De 5 sociale klassers andel i procent af alle 18-59-årige ud over studerende.</i>			

I bogen viser de fem skribenter, hvordan de tre øverste klasser klumper sig mere og mere sammen i hovedstadsområdet, Odense og Stor-Århus, mens de to underste klasser tilsvarende især findes i Jylland, på Syd- og Vestsjælland og Lolland-Falster og på Fyn (og nogle få kommuner på den københavnske vestegn).

Forskellige liv og ønsker

Forfatterne fører analysen videre og viser, i hvor høj grad folks stemmeafgivning ved valgene og deres ønsker til et godt liv afhænger af den sociale klasse, de tilhører. Det sker ved, at man analyserer tallene helt ned på sogne-niveau, som er den mindste geografiske enhed hos Danmarks Statistik. Det har givet en hidtil uset præcision i analysen.

I de to nederste klasser oplever man en høj grad af utryghed i forhold til jobsikkerhed, sundhed og pension. Det er en usikkerhed, som forfatterne kritiserer politikere på tværs af partier for ikke at have taget alvorligt med Dansk Folkeparti som en delvis undtagelse. Samtidig lever klasserne stadig mere adskilte. F.eks. er andelen af børn, der i skolen møder børn fra andre sociale klasser, faldet mærkbart i løbet af de godt 30 år, bogen analyserer.

I mine øjne er det lige så latterligt at snobbe nedad som opad. Kun overgået af det latterlige i at insistere på store mentale forskelle på folk i et meget lille land. (Anne Sofie Allarp)

Det var denne udvikling, Socialdemokratiet med Mette Frederiksen i spidsen ved valget i 2019 satte sig for at ændre ved at fokusere massivt på først og fremmest arbejderklassen. Blandt andet ved hjælp af fokusgrupper i et hidtil uset omfang, som det for nylig blev beskrevet i bogen ["Skaberen, taberen, frelseren"](#). [Læs anmeldelsen i POV af Simon Kratholm Ankjærgaard her.](#)

"Rige børn leger bedst" er derfor i den grad vand på regeringens mølle og bogen vil med garanti blive citeret flittigt af socialdemokratiske ministre og politikere i den kommende tid.

Kan solidariteten genskabes?

Et alvorligt problem ved udviklingen er, at den øgede adskillelse mellem de forskellige klasser har ført til, at solidariteten mellem på den ene side arbejderklassen og på den anden side middelklassen og den højere middelklasse er svækket markant i perioden.

Dels som en følge af, at de i stigende grad lever hver deres liv, dels fordi der er meget lidt fokus på de to nederste klasser i de toneangivende medier. Deres aviser købes af de øverste klasser og deres journalister er en del af middelklassen og den højere middelklasse. Det afspejler sig tydeligt i disse mediers prioriteringer.

Denne adskillelse findes i de fleste vestlige lande og har ført til underklassens oprør i form af De Gule Veste i Frankrig, Trumps succes i USA, Brexit i Storbritannien og mange andre dårligdomme. Herhjemme er kløfterne ikke så dybe, men også i Danmark er der en stigende tendens til en holdning om, at det er latterligt at snakke om klasseforskelle.

Det kom tydeligt frem, da statsministeren for et par måneder siden lagde et billede af en makrelmad op på Instagram og Facebook, og Inger Støjberg næsten samtidigt i sin afskedstale som Venstres næstformand slog voldsomt på forskellen mellem de gode, jyske kerneværdier og "de fine saloner" i København.

I [Berlingske](#), skrev journalist [Troels Heeger](#), at "opdyrkningen af et modsætningsforhold mellem by og land er ikke bare bøvet og banal. Den er også latterlig i et så lille land som Danmark ..."

Samme blads [kulturdebattør, Anne Sophia Hermansen](#), mente, at "der er desværre bare tale om vrøvl. Om kynisme og imagepleje. ... Jeg er dødtræt af at høre på Inger Støjbergs og Mette Frederikssens ubeherskede forsøg på stemmeoptimering forklædt som længselsfuld hjemstavnsromantik. ..."

Kresten Schultz Jørgensen, indehaver af kommunikationsfirmaet Oxymoron, var [på samme linje i et opslag på Facebook](#): "Postulatet er udtryk for et populistisk skred, der er både betænkeligt og primitiviserende, nøjagtigt lige som tidens andre populistiske fjendebilleder."

At få bygget bro mellem arbejderklassen og middelklassen bliver afgørende for, om Socialdemokratiets projekt lykkes

Og fra centrum-venstre væltede det frem med kritiske kommentarer, f.eks. fra debattør og forfatter [Anne Sofie Allarp](#), som [opsummerede manges holdning](#), da hun skrev, at "i mine øjne er det lige så latterligt at snobbe nedad som opad. Kun overgået af det latterlige i at insistere på store mentale forskelle på folk i et meget lille land. Kun kynismen er ægte i den manøvre."

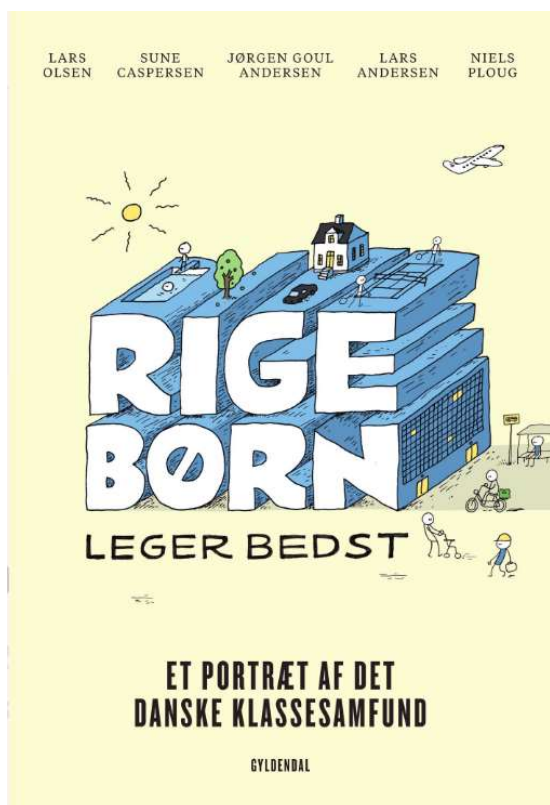
Nu dokumenterer ”Rige børn leger bedst”, at der er betydeligt mere om snakken, end de toneangivende debattører i ”de fine saloner” bryder sig om.

At få bygget bro mellem disse klasser bliver afgørende for, om Socialdemokratiets projekt lykkes.

Velskrevet, men lidt for mange gentagelser

”Rige børn leger bedst” er en guldgrube af statistik og ny viden, men det gør den ikke tung eller svær at læse. Slet ikke. Skal der siges noget kritisk om den, er det, at de centrale pointer gentages lidt for mange gange, og at bogen enkelte steder bærer præg af at have fem forskellige forfattere.

Det er dog kun skønhedspletter på en anbefalelsesværdig bog, der bør blive en central del af den politiske debat i de kommende år.

“Rige børn leger bedst – Et portræt af det danske classesamfund“, af journalist og forfatter Lars Olsen sammen med de fire samfundsforskere Sune Caspersen, Jørgen Goul Andersen, Niels Ploug og Lars Andersen på

Gyldendal.
Bogen er udkommet.

LÆS ALLE BJARKE LARSENS ARTIKLER HER

Foto: Bogens forside fra Gyldendal.dk

- BJARKE LARSEN
- SENESTE ARTIKLER

Jeg er journalist og redaktør og driver bl.a. nicheforlaget Pressto (www.forlaget-pressto.dk), der har specialiseret sig i bøger om børn og unge med diagnoser eller andre udfordringer i hverdagen. Desuden er jeg initiativtager til festivalen Historiske Dage (www.historiske-dage.dk).

Jeg er uddannet journalist og har både arbejdet freelance og haft eget firma. Senest var jeg i perioden 2011-16 chefredaktør på branchebladet BogMarkedet. Før det har jeg lavet PR og branding for diverse virksomheder og skrevet om udenrigspolitik med særligt fokus på Afrika og 3. verden.

Politisk har jeg en fortid hos De Radikale, bl.a. som redaktør af partiets medlemsblad. I dag er jeg passivt medlem af Socialdemokratiet.

I en menneskealder boede jeg i Sønderborg, hvor jeg bl.a. i 10 år redigerede det satiriske årshæfte æ Rummelpot. I dag slår jeg mine folder i en haveforening i Sydhavnen.

Du kan donere beløb til min journalistik via Mobile Pay og Swipp på 20 74 68 44. Alle beløb, store som små, er velkomne.